

बाणगंगा तलाव (मलबार हिल, मुंबई) परिसर
क्षेत्रास 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळाचा दर्जा
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : टिडीसी-२०२२/११/प्र.क्र.६३५/ पर्यटन,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक : १५ नोव्हेंबर, २०२२.

संदर्भ :-

- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस २०१०/ ८/
प्र.क्र.४६३/ पर्यटन, दि.४/११/२०१०.
- २) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस
२०११/१२/प्र.क्र.८५५/पर्यटन, दि.१६/१/२०१२.
- ३) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस
२०१६/११/प्र.क्र.८६२/पर्यटन, दि.२५/४/२०१७.
- ४) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांचे पत्र क्र.जा.क्र. जिनिस्-मुंश/कार्या-
२/बानप/८३७, दि.०२.११.२०२२.

प्रस्तावना : जिल्ह्यातील 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळांची निवड करून प्रस्ताव शासनाला सादर करण्याबाबतचे अधिकार संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये, संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन निर्णयामधील जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीस प्रदान करण्यात आले आहेत. तसेच राज्यातील 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळे घोषित करण्यासाठी निकष व कार्यपद्धती संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आली आहे.

२. ऐतिहासिक दृष्ट्या बाणगंगा तलाव हे मुंबई शहरातील मलबार टेकडीच्या पश्चिम किनाऱ्यावरील गोड्या पाण्याचे एक कुंड आहे. तलावाभोवती मंदिरे, समाधी, धर्मशाळा मठ असून हे स्थान राष्ट्रीय महत्व असलेले सांस्कृतिक केंद्र आहे. सदर तलावाला लागूनच व्यंकटेश बालाजी मंदिर, सिध्देश्वर शंकर मंदिर, बजरंग आखाडा व वाळकेश्वर मंदिर इत्यादी प्रसिध्द ठिकाणे आहेत.

३. पुरातन काळापासून बाणगंगा तलावास धार्मिक व सांस्कृतिक महत्व असल्याने सदर ठिकाणी धार्मिक व सांस्कृतिक कार्यक्रम साजरे केले जातात. या तलावाचे प्राचीनकालीन महत्व लक्षात घेता या तलावास देशी तसे विदेशी पर्यटक हजारांच्या संख्येने भेट देतात. सदर तलावाचा परिसर मुंबई शहरातील पर्यटनदृष्ट्या अतिशय महत्वाचा असल्याने या ठिकाणी चित्रकार पेंटिंग काढण्यासाठी तर छायाचित्रकार चित्रीकरण करण्यासाठी भेट देत असतात.

४. बाणगंगा तलाव (मलबार हिल, मुंबई) परिसर क्षेत्रास 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळाचा दर्जा देण्याचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांनी संदर्भ क्रमांक ४ येथील दि.०२.११.२०२२ च्या पत्रान्वये सादर केला आहे. त्यानुसार बाणगंगा तलाव (मलबार हिल, मुंबई) परिसर क्षेत्रास 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळाचा दर्जा देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय : बाणगंगा तलाव (मलबार हिल, मुंबई) परिसर क्षेत्रास हजारोंच्या संख्येने देशी व विदेशी पर्यटक भेट देतात. सदर स्थळाचे राज्यस्तरीय महत्व, या स्थळास भेट देणाऱ्या पर्यटकांची संख्या, ऐतिहासिक व भौगोलिक महत्व इत्यादी बाबी विचारात घेता, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस-२०१६/११/प्र.क्र.८६२/पर्यटन, दि.२५/४/२०१७ अन्वये राज्यातील 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळे घोषित करण्यासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या निकष व कार्यपद्धती नुसार बाणगंगा तलाव (मलबार हिल, मुंबई) परिसर क्षेत्रास 'ब' वर्ग पर्यटनस्थळ म्हणून घोषित करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२१११५१६५३४१६८२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(संजय जाधव)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद
- ६) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा
- ७) सर्व मा. विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानपरिषद
- ८) सर्व मा. विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधानसभा
- ९) मा. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/ सचिव,
मंत्रालय, मुंबई
- ११) सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय,
मुंबई.
- १२) विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग.
- १३) संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

- १४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
- १५) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर.
- १६) अतिरिक्त जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा पर्यटन समन्वय अधिकारी, मुंबई शहर.
- १७) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- (प्रसिध्दीसाठी)
- १८) जिल्हा नियोजन अधिकारी, मुंबई शहर.
- १९) निवड नस्ती, पर्यटन
